

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9Co/87/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113232890
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Šebeň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8113232890.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Šebeňa a sudcov JUDr. Milana Majerníka a JUDr. Mareka Kohúta ako sudcu spravodajcu, v právnej veci žalobkyne: J. L., nar. XX.X.XXXX, bytom Z. Z., B. X., občianka SR, proti žalovanému: B. L., nar. XX.X.XXXX, bytom Z. Z., C.. G. X, o určenie manželského výživného, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 9C/129/2013-73 zo dňa 29.9.2014, v spojení s dopĺňacím uznesením č. k. 9C/129/2013-97 zo dňa 23.2.2015, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s dopĺňacím uznesením č. k.9C/129/2013-97 zo dňa 23.2.2015.

N e p r i z n á v a účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zaviazal žalovaného platiť žalobkyňi výživné vo výške 50,- eur mesačne vopred, vždy do 25. dňa toho-ktorého kalendárneho mesiaca, počnúc dňom 1.9.2014. Zároveň povolil žalovanému splácať zameškané výživné za mesiac september 2014 v mesačných splátkach vo výške 10,- eur, splatných vždy spolu s bežným výživným, a to tak, že pri omeškaní čo len jednej splátky stáva sa zročným celé dlžné plnenie. Dopĺňacím uznesením zo dňa 23.2.2015 žalobkyňi náhradu trov konania nepriznal a zároveň vyslovil, že žalovaný na ich náhradu nemá právo.

Súd prvého stupňa v dôvodoch svojho rozhodnutia poukázal na ustanovenia § 19 ods. 1, § 71 ods. 1, § 75 ods. 1 a § 76 ods. 1, všetko Zákona o rodine. Mal za preukázané, že v prejednávanej veci ide o prípad, kedy manželka požadujúca výživné, je zamestnaná a povinný manžel v čase rozhodnutia súdu už zamestnaný nie je. Zobral však zreteľ to, že povinný manžel si nezamestnanosť zaviniť sám, čím sa vzdal bez dôležitého dôvodu zamestnania. Táto skutočnosť nemôže byť podľa okresného súdu v neprospech žalobkyne, nakoľko by tým povinný manžel ťažil zo svojho deliktneho správania. Z potvrdenia o príjme žalovaného, ako aj z jeho mzdových listov vyplýva, že v prípade riadneho odpracovania kalendárneho mesiaca bol jeho čistý príjem v priemere 842,03 eur, a to za mesiace apríl, máj a jún 2013. Príjem žalovaného, ktorý žije sám, je tak oproti príjmu žalobkyne, ktorá sa stará o dve maloleté deti a jedno plnoleté dieťa, dvojnásobný, pričom z konania nevyplynuli žiadne okolnosti, ktoré by svedčili tomu, že napriek rozdielu v príjmoch má žalovaný také oprávnené výdavky a výdavky, ktoré by znamenali, že napriek vyššiemu príjmu je životná úroveň manželov v zásade rovnaká. Len pre zaujímavosť súd prvého stupňa uviedol, že žalovaný náklady na výživu vyčíslil na sumu 10,- eur denne, teda 300,- eur mesačne, pričom pri príjme žalobkyne cca 400,- eur mesačne, ak by táto celý svoj príjem použila na výživu seba a svojich detí (bez zaplatenia inkasa a ostatných nákladov), išlo by len o sumu 100,- eur na jednu osobu, teda 3,30 eur na deň. Aj to podľa súdu prvého stupňa poukazuje na priepastný rozdiel medzi životnou úrovňou žalovaného a zvyškom

jeho rodiny. Po zohľadnení vyživovacej povinnosti žalovaného voči trom deťom, mal prvostupňový súd za to, že tento môže platiť na výživu svojej manželky sumu 50,- eur mesačne.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný, ktorý podľa § 220 O.s.p. navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa, návrh v celom rozsahu zamietol, eventuálne aby napadnutý rozsudok zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. a) O.s.p. a podľa ods. 2 citovaného ustanovenia vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V odôvodnení svojho odvolania uviedol, že súd prvého stupňa dospel k nesprávnym skutkovým, ako aj právnym záverom, pričom napriek skutočnosti, že mal za preukázané, že v čase rozhodnutia bol žalovaný nezamestnaný a evidovaný v evidencii uchádzačov o zamestnanie, založil svoje rozhodnutie na úvahe, podľa ktorej má žalovaný dvojnásobný príjem ako žalobkyňa, ktorá úvaha je však nesprávna v rozpore s reálnym skutkovým stavom. Žalovanému bola priznaná dávka v nezamestnanosti vo výške 50 % z 28,8464 eur za jeden deň, a to od 1.8.2014 na obdobie 6 mesiacov, čo žalovaný dozvedel z rozhodnutia Sociálnej poisťovne zo dňa 9.10.2014, teda až po vyhlásení napadnutého rozhodnutia. V čase rozhodovania prvostupňový súd vedel, že žalovaný je zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie a vydanie rozhodnutia o priznaní, či nepriznaní nároku na dávku nezamestnanosti je len otázkou času. Napriek tomu prvostupňový súd nevyčkal na vydanie rozhodnutia a vo veci rozhodol, pričom vychádzal z odporcovi vyplatených nemocenských dávok, ktoré mu boli vyplatené v dobe jeho práceneschopnosti. Podľa žalovaného tak možno konštatovať, že týmto postupom prvostupňový súd nedostatočne zistil skutkový stav, keď podľa uvedeného predstavoval mesačný príjem žalovaného v čase podania odvolania sumu 432,70 eur. Ďalej žalovaný poukázal na skutočnosť, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 28P/15/2014 bol zaviazaný prispievať na výživu maloletej dcéry Z. sumou 60,- eur a na výživu maloletého syna Q. sumou 40,- eur mesačne, počnúc 1.11.2013 a taktiež bol zaviazaný k splateniu zmeškaného výživného v celkovej sume 455,- eur. Rovnako v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 9C/25/2014 bol zaviazaný (zatiaľ neprávoplatne) prispievať na výživu plnoletej dcéry J. L. sumu 100,- eur, počnúc 1.8.2014. Zmeškané výživné vo výške 818,- eur umožnil súd odporcovi splácať v splátkach. Za týchto okolností po odpočítaní súm, ktoré žalovaný musí uhrádzať v dôsledku plnenia si vyživovacej povinnosti svojim deťom, ostalo žalovanému 232,70 eur. Z tejto sumy pritom neboli odrátané splátky zmeškaného výživného, ale je potrebné z nej odrátať sumu 118,64 eur, ktorá predstavuje náklady za užívanie bytu patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Tu je podľa odvolateľa potrebné poukázať na skutočnosť, že žalobkyňa zo spoločnej domácnosti odišla sama a svoje tvrdenia o vyhnaní žalovaným nijako nepreukázala a takýmto konaním len vytvorila neodôvodnené náklady na svojej strane. Po odrátaní vyššie uvedených položiek zostane žalovanému mesačne 114,06 eur, pričom v prípade, ak by došlo k priznaniu manželského výživného, resp. k priznaniu vo výške určenej napadnutým rozsudkom, ostalo by žalovanému len 64,06 eur mesačne, pričom z tejto sumy mal odporca ešte zaplatiť splátky zo zmeškaného výživného, poistenie celej rodiny, daň za spoločnú nehnuteľnosť, komunálny odpad, svoje ošatenie, stravu, hygienické potreby, telefón a podobne. Naopak, žalobkyňa by za vyššie uvedených skutočností disponovala sumou cca 627,- eur mesačne (vychádzajúc z jej priemerného zárobku za rok 2013 a mesačného plnenia odporcu z titulu plnenia si vyživovacích povinností v prospech 3 detí a navrhovateľke vo výške 250,- eur). Po odpočítaní mesačných nákladov deklarovaných navrhovateľkou vo výške 430,- eur by tak navrhovateľke ostalo 197,- eur. Do tejto sumy neboli započítané splátky na zmeškanom výživnom, ktoré v súčasnosti uhrádza odporca vo výške 50,- eur mesačne.

Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedla, že rozsudok prvostupňového súdu považuje za vecne správny a spravodlivý a žiadala, aby odvolanie žalovaného bolo ako nedôvodné zamietnuté. Po dôkladne vykonanom dokazovaní totiž prvostupňový súd dospel k správnym skutkovým zisteniam a vychádzal zo správneho právneho posúdenia veci v súlade so zákonnými ustanoveniami. Poukázala na to, že neodišla zo spoločnej domácnosti sama, bezdôvodne, vytvárajúc neodôvodnené náklady, ako vo svojom odvolaní tvrdí žalovaný, ale odišla kvôli vyhláškam a vulgárnemu správaniu sa žalovaného a jeho nadmernému užívaniu alkoholických nápojov. V prípade, ak by prvostupňový súd vychádzal z výšky dávok v nezamestnanosti priznaných žalovanému tak, ako je to uvedené v jeho odvolaní, žalovaný by mal stále vyšší príjem ako žalobkyňa. Navyše žije sám, na rozdiel od žalobkyne, ktorá žije a osobne sa stará o dve maloleté a jedno plnoleté dieťa. Skutočným dôvodom, pre ktorý žalovaný uzatvoril so svojím zamestnancom dohodu o skončení pracovného pomeru bolo, že spôsobil dopravnú nehodu po požití alkoholu a bol mu odobratý vodičský preukaz. Súd teda nielen obligatórne prihliadol na navrhovateľkinu starostlivosť o domácnosť, ale aj na fakt, že žalovaný sa stal nezamestnaný vlastnou vinou, teda sa vzdal zamestnania bez dôležitého dôvodu, čím nemôže

byť poškodená žalobkyňa. Podľa žalobkyne, žalovaný vo svojom odvolaní ohľadom svojich výdavkov zavádza, keď poistenie rodiny neplatí, komunálny odpad a mobilné telefóny za seba a maloleté deti platí žalobkyňa. Preto pri zohľadnení odôvodnených potrieb jej, ako aj jej príjmov a výdavkov účastníkov konania, vyživovacej povinnosti voči maloletým deťom, spôsobu starostlivosti o domácnosť, schopnosti, možnosti a majetkových pomerov žalovaného, životná úroveň manželov nie je rovnaká a rozdiel medzi životnou úrovňou žalovaného a zvyšku rodiny je badateľný. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti žalobkyňa žiadala, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil.

Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle zásad vyjadrených v § 212 ods. 1, 2 O.s.p. spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo a vo veci nariadil pojednávanie, pričom zistil, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné. Súd prvého stupňa vo veci dostatočne zistil skutkový stav, vec správne právne posúdil, následne vo veci správne rozhodol a skutkové zistenia prvostupňového súdu majú oporu vo vykonanom dokazovaní.

Podľa § 71 ods. 1, 2 Zákona o rodine, manželia majú vzájomnú vyživovaciu povinnosť, ak jeden z manželov túto povinnosť neplní, súd na návrh niektorého z nich určí jej rozsah tak, aby životná úroveň oboch manželov bola v zásade rovnaká. Pri rozhodovaní o určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliadne na starostlivosť o domácnosť.

Podľa § 75 ods. 1, 2 Zákona o rodine, pri určovaní výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez ďalšieho dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Vyživovacia povinnosť medzi manželmi predchádza vyživovacia povinnosť detí voči manželom.

Pre konanie bol rozhodujúci právny základ nároku žalobkyne založený na ustanovení § 71 Zákona o rodine, keďže ide o nárok zo vzájomnej vyživovacej povinnosti medzi manželmi za trvania manželstva. Povinnosť manželov plniť výživné vzniká momentom uzavretia manželstva a zaniká spolu so zánikom manželstva niektorým zo spôsobov v zmysle Zákona o rodine. Jedinou výnimkou, pre ktorú by nebolo možné oprávnenému priznať právo na výživné, by bol rozpor s dobrými mravmi podľa § 75 ods. 2 Zákona o rodine. Pri stanovení tejto vyživovacej povinnosti platí zákonná zásada, že hmotná kultúrna úroveň obidvoch manželov má byť zásadne rovnaká. Aj pri tomto druhu vyživovacej povinnosti platí ustanovenie § 75 ods. 1, 2 Zákona o rodine, vyžadujúce pri určení výživného vychádzať z odôvodnených potrieb oprávneného a schopností, možností a majetkových pomerov povinného.

Ako je zrejmé z obsahu spisu, účastníci konania sú manželia s tým, že manželstvo uzatvorili dňa 1.6.1985, pričom toto manželstvo doposiaľ trvá tak, ako to vyplýva aj z vyjadrení účastníkov konania na pojednávaní pred odvolacím súdom, keď doposiaľ nebol podaný ani návrh na rozvod manželstva. V dôsledku nevhodného správania žalovaného a vzájomných nedorozumení, odišla žalobkyňa spolu s dvoma maloletými a jedným plnoletým dieťaťom zo spoločnej domácnosti, ktorú viedla so žalovaným. Z manželstva účastníkov pochádzajú dve maloleté deti Z. a Q. L., ktoré boli rozsudkom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 28P/15/2014 zverené do osobnej starostlivosti žalobkyne s tým, že žalovaný bol zaviazaný prispievať na výživu maloletej Z. sumou 60,- eur a na výživu maloletého Q. sumou 40,- eur mesačne. Zároveň bol tak, ako to rovnako vyplýva zo zhodných tvrdení účastníkov konania, žalovaný zaviazaný prispievať na výživu plnoletej dcéry J. sumou 100,- eur mesačne.

Pri posudzovaní oprávnenosti nároku na manželské výživné nie je možné vychádzať len z príjmu oboch manželov, ale aj z konkrétnej miery ich potrieb danej povahou práce, spôsobu života, zdravotného stavu manžela a podobne.

Príjem žalobkyne je od ustálenia skutkového stavu prvostupňovým súdom nezmenený a dosahuje sumu cca 400,- eur mesačne. Po odchode zo spoločnej domácnosti so žalovaným predstavujú náklady žalobkyne na bývanie (úhrada nájomného plus služby spojené s užívaním bytu) sumu vo výške 230,- eur mesačne. Rovnako, pokiaľ sa týka jej ostatných výdavkov, tieto sa podľa jej vyjadrenia v konaní na pojednávaní pred odvolacím súdom nezmenili a zostali v rovnakej výške tak, ako to už uviedla pred súdom prvého stupňa.

Pokiaľ ide o žalovaného, tak ako to bolo skutkovo ustálené v konaní pred prvostupňovým súdom, rozviazal svoj pracovný pomer, ktorý mal na dobu neurčitú, dohodou so svojím zamestnávateľom, pričom príčinou bola skutočnosť, že žalovanému bolo odňaté vodičské oprávnenie z dôvodu, že zavinil ako vodič z povolania dopravnú nehodu pod vplyvom alkoholu. Napriek tomu, že žalovanému uložený 6 mesačný zákaz viesť motorové vozidlo uplynul a bolo mu vrátené vodičské oprávnenie, tento si nenašiel nové zamestnanie. Ako dôvod uvádzal nedostatok príležitostí, ako aj skutočnosť, že ako vodič kamiónovej dopravy by bol dlhodobo preč zo svojho rodinného domu, ktorý by mu bol následne rozkradnutý susedmi. Uvedenú skutočnosť odvolací súd neuznal ako dôvod, pre ktorý sa žalovaný vzdal bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania tak, ako to malo na mysli citované ustanovenie § 75 ods. 2 Zákona o rodine. Preto je potrebné vychádzať, nakoľko žalovaný neuzatvoril ďalší pracovný pomer, a to podľa názoru odvolacieho súdu bez vážneho dôvodu, z jeho predchádzajúceho príjmu, ktorý predstavoval v priemere 842,03 eur mesačne.

Poukazujúc na uvedené odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa dôvodne vyhovel návrhu žalobkyni na určenie príspevku na výživu pre manželku v žiadanom rozsahu po 50,- eur mesačne. Príjem žalovaného dosahovaný predtým, ako dobrovoľne rozviazal svoj pracovný pomer, dvojnásobne presahuje príjem žalobkyne. Keďže manželstvo účastníkov naďalej trvá a životná úroveň oboch manželov má byť v zásade rovnaká a pokiaľ žalovaný túto svoju vyživovaciu povinnosť neplní, bolo potrebné v zmysle podaného návrhu rozhodnúť o vyživovacej povinnosti medzi manželmi.

Priznanie tohto príspevku žalobkyni nie je v rozpore s dobrými mravmi, keď k prerušeniu manželského spoluzitia došlo v dôsledku správania sa žalovaného, kvôli ktorému musela žalobkyňa opustiť spolu so všetkými deťmi účastníkov spoločnú domácnosť so žalovaným (§ 75 ods. 2 Zákona o rodine).

So zreteľom na všetky tieto dôvody je preto rozhodnutie súdu prvého stupňa vecne správne a preto odvolací súd preskúmaný rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil postupom podľa § 219 O.s.p..

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.. Žalobkyňa trovy tohto štádia konania nežiadala priznať a žalovaný vzhľadom na výsledok odvolacieho konania nemá právo na ich náhradu.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.